

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ

Прикарпатський національний
університет імені Василя Стефаника

Анотація. Автор піднімає проблему формування професійних педагогів з високим загальним, культурним та професійним рівнем, який готовий змінюватись, систематично самовдосконалюватись і самореалізовуватись.

Ключові слова: професійна компетентність, майбутній педагог, професійна діяльність.

Abstract. The author raises the issue of forming a professional teachers with a high general, cultural and professional level, who is ready to change, systematically self-improvement and self-realization.

Key words: professional competence, future teacher, professional activity.

Вступ

В Україні демократичні зміни сприяли пошуку різних шляхів розвитку інновацій багатогранного суспільства, його соціальних інститутів, технологій інноваційного розвитку, професійної підготовки майбутнього педагога та системи вищої освіти. Вища школа зорієнтована на якісну підготовку студента, що адаптується до змін, які відбуваються на ринку праці. Важливим завданням вищої педагогічної школи є підготувати такого конкурентоздатного фахівця, який компетентно, самостійно, креативно та гнучко вирішуватиме складні професійні завдання.

Мета – розкрити особливості формування професійної компетентності майбутніх педагогів.

Результати дослідження

В основі професійної діяльності майбутнього педагога Нової української школи є його підготовка як високопрофесійного фахівця, що орієнтується на сучасні світові параметри освітнього процесу, вміє організувати навчальну діяльність школярів, розвиваючи в кожному з них особистість, навчаючи розв'язувати різні життєві ситуації. У працях О. Абдуліної, Ю. Бабанського аналізуються загальні закономірності сформованості професійної компетентності педагога. О. Бондаревська розробила основні положення виховання педагогічної культури особистості педагога. Дослідження Т. Белоусової, Н. Кузьміної, Ю. Кулюткіна присвячені проблемам вивчення професійно значимих якостей педагога. Наукові праці А. Сбруєвої, М. Лазарева, І. Проценко, О. Козлової та ін. присвячені професійному самовдосконаленню та самовихованню педагогів. О. Скиба О. і С. Коваленко пов'язували особливості професійної діяльності та професійні параметри з фізіологічними особливостями майбутнього фахівця. М. Бикова, Д. Будянський у своїх працях досліджували педагогічне спілкування – одну із складових професійної педагогічної діяльності.

Під час навчально-виховного процесу професійний та компетентний педагог позитивно впливає на формування школярів, у професійній діяльності отримує кращі результати, а також сприятиме реалізації своїх професійних можливостей (діяльність нових освітніх установ: ліцеїв, гімназій, шкіл з поглибленим вивченням навчальних предметів). Впродовж професійної діяльності компетентність педагога завжди розвивається та вдосконалюється. Це значно актуалізується реалізуючи Концепцію «Нова українська школа», коли педагог готується та працює в нових умовах. Якщо навчання відбуватиметься у вищому навчальному закладі в умовах, наближених до реальної професійної діяльності, то сформується новий педагог – ініціативний, креативний, самокритичний. Вчитель повинен володіти не тільки глибокими знаннями основних наук, але й постійно вдосконалювати свої професійні вміння та навички. Тому педагог Нової української школи, щоб для якісного виконувати свої основні функції та виправдати довіру батьків щодо виховання школярів повинен мати якісну професійну підготовку.

Педагог повинен володіти фаховими науковими знаннями, знати психологію та педагогіку (В. Сухомлинський), а ще володіти основами педагогічної майстерності [1]. Кожна професія

вимагає від людини, яка ще не оволоділа певною професією, мати відповідні базові якості, які сприятимуть формуванню професіоналізму в певній діяльності. Концепція Нової української школи виокремлює такі основні якості, які повинен мати вчитель: любити дітей, вміти бачити у них юних громадян, які мають безліч можливостей тощо [2]. Педагог повинен бути стриманим, не приймати необдуманих рішень, особливо у збудженому стані. Вчитель повинен мати організаторські здібності, вміти працювати в дитячому колективі. Педагог має організувати для різних видів діяльності не тільки себе, але й школярів, а також повинен мати глибокі знання у межах своїх навчальних дисциплін і з різних галузей [3]. Тому він має мати високу працездатність, креативність і бути вимогливим не тільки до інших, а й до себе.

Виокремлюють такі аспекти професійної компетентності педагога: спеціальна (у галузі предмета, який викладається); методична (у галузі засобів формування предметної компетентностей учнів); психолого-педагогічна (у сфері освітньої діяльності); аутопсихологічна (рефлексія у сфері педагогічної діяльності). Сучасний педагог повинен постійно самовдосконалюватись, швидко засвоювати нові знання, освоювати сучасні технології та відповідати новим вимогам, які ставить перед ним суспільства. Він не є джерелом знань, а повинен навчити школярів самим організувати процес засвоєння знань.

Висновки

Отже, формування майбутнього педагога та його інтересів повинно здійснюватись перелаштуванням вузько-предметного викладу в навчальному процесі на креативний підхід і професійно-зорієнтовану особистість, її ціннісні орієнтації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Будянський Д. В. Напрямки використання здобутків риторики в процесі розвитку риторичної культури викладача вищого навчального закладу. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Педагогіка. Соціальна робота. 2017 Вип. 1, 38-41.
2. Нова українська школа [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mon.gov.ua>
3. Вознюк О. В. Сучасні наукові підходи як методологічні засади компетентнісного підходу в освіті. Професійна педагогічна освіта: компетентнісний підхід: Монографія / За ред. О. А. Дубасенюк. Житомир: Вид-во ЖДУ ім.І.Франка, 2011. 213 с.

Замрозевиц-Шадріна Світлана Романівна, доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри фахових методик і технологій початкової освіти Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, м. Івано-Франківськ, e-mail: sveta19sveta80@gmail.com

Svitlana Zamrozevych-Shadrina Doctor of Pedagogical Sciences, associate professor at the department of professional methods and technologies of Primary Education Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, Ivano-Frankivsk, e-mail: sveta19sveta80@gmail.com